

The Dark Knight Rises

Storslået Batman

Af Jes Nysten

Med denne sidste del af den på alle måder overvældende Batman-trilogi har instruktøren Christopher Nolan afrundet en næsten otte timer lang egensindig, højeksplosiv og meget fængslende filmfortælling. En fortælling der med sin ubesværede blanding af elementær spændende actionfilm og kompleks moralsk fabel ikke kun er langt bedre lavet, end hvad de fleste andre filmskabere overhovedet drømmer om at kunne, men også gør den mere interessant i sin samfundskritik end så mange åh-så-kunstneriske film om samme emne. Selv i sin oprindelige tegneserie-udgave er Batman-fortællingen langt mere kompleks og sofistikeret end fortællingerne om den entydige, forudsigelige og dybt kedelige Superman og den teenage-agtige og nuttede Spiderman. Batman-trilogien fremstår som en moderne mytologisk fabel for voksne.

En afgørende pointe i disse tre films Batman-fortælling er, at han i virkeligheden ikke er den klassiske helt: den entydigt gode helt, der ene mand tager kampen op mod verdens uretfærdighed og ondskab. Ja, han er på en måde slet ikke hoverpersonen i fortællingen, men et gennemgående symbol, som materialiserer sig på mangfoldige måder og i mangfoldige komplekse situationer. Til tider frygtsom og handlingslammet, til andre tider stålsat og kampvillig. Hård og umenneskelig, men også empatisk og tålmodig. Stor i slaget, men martret af kærestesorger. Med klart blik for den gode sag, men igen og igen fanget af de mørke magter.

I det hele taget er film-trilogien ét stort maskespil. Det er ikke kun Bruce Wayne/Batman, der hele tiden skifter maske, men det gælder alle de involverede. Der sættes masker på, der rives masker af. Ingen er helt som vedkommende fremtræder, ja til tider er det den åbenlyst onde, der har fat i sandheden, og den pæne og umiddelbart gode, der bøjer moralen og skjuler sandheden, for at fastholde roen og den pæne facade.

Nolan har sammen med sin bror på manuskriptsiden, fotografen Wally Pfister og scenografen Nathan Crowley skabt et univers omkring dette symbol, der er komplekst, mangetydigt, til tider uigennemskueligt, som gør det umuligt at trække entydige moralske eller politiske budskaber ud af den. Derfor kan det også virke yderst komisk, når diverse anmeldere har været ude med lange pseudointellektuelle analyser, der enten kan se klare beviser på fascistiske tendenser i filmen, eller ser filmen som en tiltrængt stor-kapitalistisk (Bruce Wayne er jo milliardær) nedkæmpning af ethvert folkeligt oprør som for eksempel Occupy Wall Street-bevægelsen. Ja, en anmelder mener, at filmens moralske holdning er en gang blød socialdemokratisk sødsuppe-etik à la Etisk Råd! Vælg selv - eller digt videre!

Oven i hele denne forplumring af en umiddelbar elementær filmoplevelse er kommet det forfærdelige voldsdrama, der udspillede sig ved premieren af filmen i en lille by i Colorado, hvor en psykisk syg mand trængte ind i biografen under filmforevisningen og dræbte 12 og sårede mange flere. Han udtalte senere, at han var Jokeren – Batmans dødsfjende. Udover selve tragedien er dette et uhyggelig angreb på kunstens frihed, der åbner endnu en udsigtsløs debat om filmvolds mulige indflydelse på svage sjæle. Forhåbentlig får dette ikke en modig og intelligent filmskaber som Nolan til at lægge bånd på sig, når han fremover finder det nødvendigt at fremstille drastisk vold og brutalitet som et spejl på vores samfund.

I Batman-filmene er der på ingen måde tale om volds-fascination, men en næsten klinisk og nådesløs registrering af en vold og en terror, der naturligvis er lagt ind i en symbolsk fortælle-ramme, men som klart spejler det, vi lever midt i hver dag. Men – heldigvis – bag de politiserende analyser og hidsige debatter om film-vold har vi altså denne storladne afslutning på en tiltagende dystre beskrivelse af en civilisation i opløsning. Gennem de tre film er kampen mod de destruktive kræfter blevet mere og mere intens, og i denne sidste del er det truende mørke næsten totalt. På

overfladen ser det godt nok ud til at alt nu endelig er fred og idyl i Gotham City. Den såkaldte Dent-lov har tilsyneladende skabt ro og orden. Jokeren er elimineret. Batman er lagt for had, og han er forsvundet (han påtog sig skylden for drabet på "helten" Dent). Dagligdagen kan genoptages, men kun tilsyneladende. For nede under byen - i bogstaveligste forstand - planlægges det definitive anslag mod byen. Det ikke blot planlægges, men det gennemføres. Det næsten apokalyptiske mørke er totalt. Men som det blev formuleret i to'eren: „mørket er tættest lige før dag gry" (jævnfør filmens titel!)

Med klare henvisninger til 11. september i New York, og inspireret af Charles Dickens bog "To byer" med dens minutiøse beskrivelse af den franske revolution og det efterfølgende terrorregime, kulminerer filmen i den afgørende kamp. Men – som det siges: „mørket er tættest lige før dag gry". Dag gryet skimtes, og håbet sætter sig igennem.

De mange karakterer i filmen og de til tider intense, men fragmenterede kampscener tjener ikke kun til at vise Nolans eminente filmiske formåen, men bliver vel det, man kunne kalde trilogiens egentlige morale: Batman er og bliver et samlende men forbigående symbol, for det egentlige fremtidshåb ligger ikke i den enkelte "helt", men i fællesskabets handlen. Jeg behøver vel næppe at nævne, at filmen er proppet med stjerner i alle rollerne, skuespillere, der åbenlyst nyder at være med. Slutningen har et par finter, som jeg ikke skal afsløre, men som kendere af tegne-serien sikkert kan tyde.

Jeg vil anbefale, at man låner og ser de to første film i serien, inden man ser denne. Så får man sammenhængen og nydelsen bliver større. Ja, og så varer den samlet jo heller ikke meget mere end en velvoksen Wagner-opera - og her er lige så megen bulder og brag og patos - og sjove kostumer, som hos Wagner!

The Dark Knight Rises - USA 2012 - Instr.: Christopher Nolan - Manus: Christopher og Jonathan Nolan - Medv.: Christian Bale, Anne Hathaway, Tom Hardy, Joseph Gordon-Levitt, Marion Cotillard, Michael Caine, Gary Oldman, Morgan Freeman, Matthew Modine, Liam Neeson - 164 min. - Dansk biografpremiere d. 20/7 2014 - På DVD i DK d. 3/12 2012 - Tilladt for børn over 11 år - Pressefotos / Udlejning: Warner Bros.

<http://cinemazone.dk/review.asp?id=8748&area=1>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-dark-knight-rises-2012-film-review-by-jennie-kernode>

<http://www.hollywoodreporter.com/movie/dark-knight-rises-0/review/349354>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=3162>